

**ATIK AKÜMÜLATÖRLERİN KONTROLÜ
YÖNETMELİĞİ
VE UYGULAMALARI**

Atık Akümülatörlerin toplanması

Yönetmeliğin 12 nci maddesi

- *Akümülatör ürünlerinin dağıtımını ve satışını yapan işletmeler*
- *Tali Bayiiler*
- *Araç Bakım Onarım Servis İstasyonları*

Yönetmeliğin 18 nci maddesi

- *Atık Akümülatör Geçici Depolama Alanları*
Atık akü toplama miktarının arttırılması amacıyla ülke genelinde farklı illerde geçici depolama alanları kurulmuştur.

Bu alanlar yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından yetkilendirilerek İl Müdürlüklerinden geçici depolama izni almaktadırlar.

Atık Akümülatörlerin taşınması

**Akümülatör Ürünlerinin
Dağıtımını ve satışını
yapan işletmeler, bayiiiler,
araç bakım onarım ve
servis istasyonları**

atık akümülatörlerin
satışında uygulanan **depozito
sistemi** ile toplanan atık
akümülatörlerde
lisanslı araç
kullanılmamaktadır.

Tüketiciler

geçici depolama
alanı/ara depolama
tesisi ya da geri
kazanım tesisine
gönderilirken **ulusal
atık taşıma formunun
doldurulması ve 50
kg üstü atıklarda
taşıma lisanslı
araçlarla taşınması
zorunludur.**

Atık akümülatörlerin servis istasyonları ve
tali bayiiilerden, ana bayiiilere taşınması
esnasında **taşıma lisanslı araç ve ulusal
atık taşıma formu doldurmadan
gönderilebilir. (Aynı il sınırları içerisinde)**

ANA BAYİİ

**ATIK AKÜMÜLATÖR
GEÇİCİ DEPOLAMA
ALANLARI**

**GERİ KAZANIM
TESİSLERİ**

Akümülatör Ürünlerinin Dağıtımını ve Satışını Yapan İşletmeler - Araç Bakım Onarım yerlerini İşletenlerin yükümlülükleri

- atık akümülatörleri almakla,
- akümülatör üreticilerinin kuracakları sisteme katılmakla,
- depozito bedelini tüketiciye ödemekle,
- atık akümülatörlerin üreticiye yada üreticilerin öngördüğü yetkilendirilmiş kuruluşa gönderilmesini sağlamakla,
- İşyerlerinde yönetmelik Ek-4 A'sında yer alan uyarı ve bilgileri bulundurmamakla,
- toplanan atık akümülatörlerin kayıtlarını tutmak, bu kayıtları üreticiye bildirmekle,
- geçici depolama veya çevre lisanslı taşıyıcılara veya lisanslı geri kazanım tesislerine belgeli olarak teslim etmekle,

Akümülatör Ürünlerinin Dağıtımını ve Satışını Yapan İşletmeler - Araç Bakım Onarım yerlerini İşletenlerin yükümlülükleri

- geçici depolama alanı oluşturmakla,
- 90 gün,
- aside karşı dayanıklı, betonarme zemin,
- duvarlarının aside karşı dayanıklı boya ile boyanmasını sağlamakla,
- sızdırma ve akıntı yapmayan akümülatörlerin beş adedinden fazlasını üst üste koymamakla,
- sızdıran akümülatörler için polipropilen kaplarda bulundurmakla,

Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri-Atık Akümülatör Geçici Depolama Alanları

Madde 19- Atık akümülatör geri kazanım ve geçici depolama tesisleri için aşağıdaki şartlara uyulur:

- a) Tesiste giriş bölümü, atık akümülatör kabul ünitesi, atık akümülatör proses sahası ve diğer çalışma bölümleri bulunması,
- b) Tesisin atık akümülatör nakliye araçlarının giriş çıkışına uygun olması,
- c) Tesisin çevresinin koruma altına alınması, giriş ve çıkışın denetlendiği bir çit veya duvar olması, alana personelden başkasının izinsiz girmesinin yasaklanması,
- d) Tesis alanının atık akümülatörle temasta olan kısımlarında zemin geçirimsizliğinin sağlanması, bu amaçla, kalınlığı en az 25 cm olan betonarme veya asfalt zeminin yapılması ve duvarların aside karşı dayanıklı malzeme ile kaplanması,

Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri-Atık Akümülatör Geçici Depolama Alanları

e) Sızdırma ve akıntı yapmayan atık akümülatörlerin en fazla beş adedi üst üste konulması, sızdıran akümülatörlerin sızdırmaz polipropilen kaplarda muhafaza edilmesi,

f) Atık akümülatörlerin içinde bulunan asitler için asit nötralizasyon ünitesi ve deşarj izni alınmış arıtma üniteleri bulunması,

g) Atık kabul alanı ve işletme alanının yağmura karşı korunması

h) Sahada ortaya çıkan yağmur suları, yıkama ve benzeri atık suların ayrı toplanarak, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde yer alan sınır değerlere uygun şekilde arıtılması,

Tesis Organize Sanayi Bölgesinde ve sonu arıtma tesisi ile sonlanan bir OSB' ye ait kanala bağlantı izni var ise arıtma tesisi yaptırmasına gerek yok.

Tehlikeli Atık Beyan Sistemi

Yetkilendirilmiş Kuruluş

Atık üreticileri atık akülerini yetkilendirilmiş kuruluşa teslim etmesi durumunda teslim edilen yetkilendirilmiş kuruluşa seçerek beyan yapmaları gerekir.

**Akü Satış
Noktaları
Bayiiler**

**Atık Akü Geçici Depolama
Alanları**

**Geri Kazanım
Tesisleri**

Akü satış noktaları
Ve akü geçici
depolama
alanları TABS akü ile
ilgili beyan
yapmayacaklar.

**TABS- Özel Faaliyet
başlığı-aylık bildirim**

TABS-Kütle Denge

**Atık İşleme tesisleri YK sisteminden atık akü alması
durumunda atık üreticisi olarak YK seçmeleri gerekiyor.**

**YÖNETMELİĞİN 18 NCI MADDESİ
KAPSAMINDA FAALİYET GÖSTEREN
TESİSLER**

MEVCUT YÖNETMELİK

**ATIK AKÜMÜLATÖR
GEÇİCİ DEPOLAMA
ALANLARI**

**İl Müdürlüğü'nden Atık
Akümülatör Geçici Depolama
Alan İzni**

**İzin süresi yönetmelikte
belirtilmemiş, Yetkilendirilmiş
kuruluşlarla yapılan protokol
süresince verilmelidir.**

YENİ YÖNETMELİK

**ATIK AKÜMÜLATÖR ARA
DEPOLAMA ALANLARI**

**İl Müdürlüğü'nden Atık
Akümülatör Ara Depolama
Lisansı**

GERİ KAZANIM TESİSLERİ

MEVCUT YÖNETMELİK

GERİ KAZANIM TESİSLERİ

LİSANS

Mevcut yönetmeliğin 19 ncu maddesindeki teknik şartları sağlamakla yükümlüdürler.

YENİ YÖNETMELİK

İŞLEME TESİSLERİ

LİSANS

TS 13557 sayılı İşyerleri-atık akümülatör geri dönüşüm tesisleri için kurallar standardının sağlanması

GERİ KAZANIM TESİSLERİ

- Ülkemizde Bakanlığımızdan lisans almış 16 adet lisanslı akümülatör geri kazanım tesisi
- 2015 yılında 71.444 ton atık akümülatör toplanmış ve 42.866 ton kurşun geri kazanımı sağlanmıştır.

GERİ KAZANIM TESİSLERİ

191204:plastik ve lastik
191211:mekanik işlemeden
kaynaklanan tehlikeli maddeler
içeren diğer atıklar

100401:birincil ve ikincil işlem cürüfları
161103: tehlikeli maddeler içeren astarlar ve
refraktörler

KIRMA

YIKAMA-
AYIRMA

ERGİTME

RAFİNASYON

DÖKÜM

Asidik atık su

ARITMA
TESİSİ

Baca gazı

SİKLON

100404:baca gazı

TORBA FİLTRE

tozu

100406:gaz arıtımından
kaynaklı katı atıklar

100402:birincil ikincil
işlem cürüfları ve
köpükler

Atık akü geri kazanımı
sektöründe genellikle birbirini
izleyen üç ayrı süreç
bulunmaktadır. Bunlar sırasıyla
**ön işlemler, ergitme işlemleri,
rafınasyon ve döküm
işlemleridir.**

190205: tehlikeli maddeler
içeren çamurlar

GERİ KAZANIM TESİSLERİ-Atık Plastikler

Atık Yönetim Yönetmeliği Ek-III B analizleri yaptırılarak tehlikeli yada tehlikesiz sınıfı belirlenerek değerlendirilir, tehlikesiz atık olması halinde **Gıda Sektöründe Kullanılmaması Kaydıyla** 19 12 04 atık kodu lisansına sahip tesislerde plastik geri kazanım tesislerine Bakanlığın onayı alınarak verilmelidir.

19 12 04

“plastik ve lastik” hurda akülerin kırılması sonucu ayrılan ve geri kazanılabilir durumda olan plastik ve lastik parçalardır.

19 12 11*

“atıkların mekanik işlenmesinden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren diğer atıklar ” kurşun içerikli elektrot pastasıyla veya akü asidiyle kontamine olmuş ve geri kazanılamayacak, tehlikeli atık sınıfına girmiş durumlarını içermektedir.
Yakılarak bertaraf edilmesi gerekmektedir.

GERİ KAZANIM TESİSLERİ

16 11 03*

“metalürjik proseslerden kaynaklanan, tehlikeli maddeler içeren diğer astarlar ve refraktörler” döner fırınların içine döşenen ve zaman zaman incelik tükendikleri için fırın duvarlarından sökülerek atık konumuna gelen refraktör tuğlalardır.

Denetim esnasında refraktör tuğlalarının değiştirilip değiştirilmediği sorgulanmalıdır. Bu atıklar tehlikeli atık sahalarında düzenli depolanarak bertarafı sağlanmalıdır.

Atık akü geri kazanımı sektöründen kaynaklanan proses atıkları

Atık Kodu	Atığın Adı	M/A	Atığın azaltılması
10 04 01*	Birincil ve ikincil üretim cürufları	A	lisanslı tesislerde bertaraf edilmesi gerekmektedir.
10 04 02*	Birincil ve ikincil üretimden kaynaklanan cüruf ve köpükler	A	
10 04 04*	Baca gazı tozu	A	
10 04 05*	Diğer partiküller ve toz	A	
10 05 06*	Gaz arıtımından kaynaklanan katı atıklar	A	Düşük Kükürtlü Yakıt Kullanım
16 11 03*	Metalürjik proseslerden kaynaklanan, tehlikeli maddeler içeren diğer astarlar ve refrakterler	M	Fırın İçi Astar ve Tuğlaların Etkin Kullanılması, düzenli depolama alanlarında bertaraf edilmesi gerekmektedir.
19 02 05*	Fiziksel ve kimyasal işlemlerden kaynaklanan tehlikeli maddeler içeren çamurları	M	lisanslı tesislerde bertaraf edilmesi gerekmektedir.

Tüketicinin Bilgilendirilmesi

Pil ve akümülatör üreticileri, **ürünlerinin satış yerlerinde**, geçici depolama noktalarında ve ilgili diğer yerlerde **(Ek-4/A)** da yer alan uyarı ve bilgiler ile bu **Yönetmeliğin 1 no'lu** ekinde yer alan sembolü, **bulundurmakla yükümlüdür.**

EK-4 A

Almış olduğunuz ürün, kullanım süresi dolup, atık haline geldiğinde insan ve çevre sağlığının korunması amacıyla en yakınınızda bulunan atık pil/akümülatör geçici depolama, geri kazanım veya bertaraf tesisine teslim edilmesi gerekmektedir. Bu amaçla;

1-Atık pil/akümülatörünüzü sızdırmaz, kaplarla donatılmış ürünlerinizin satıldığı noktalara veya kabul edilen diğer noktalara teslim ediniz.

2- Atık pil/akümülatörünüzü evsel ve/veya diğer atıklarla karıştırmayınız, kesinlikle toprağa, suya, kanalizasyon sistemine, çöp konteynerine v.b. ortama dökmeyiniz, soba ve kazanlarda yakmayınız.

3- Atık pil/akümülatörünüzü gelişigüzel herhangi bir yere bırakmayınız, bunları çocuklardan uzak tutunuz ve atık pilinizi en yakın toplama noktasına teslim ediniz.

Tüketicinin Bilgilendirilmesi

Pil ve akümülatör üreticileri, ***akümülatör ürünlerin etiketlerinde ise (EK- 4/B)*** de yer alan uyarı ve bilgileri tüketicilerin ve kullanıcıların görebileceği ve okuyabileceği şekilde bulundurmak zorundadır.

EK-4 B

- Atık akümülatörünüzün içindeki asitli sıvıyı toprağa, suya, kanalizasyona dökmeyiniz.
- Atık akümülatörünüzün plastik kısımlarını soba ve kazanlarda yakmayınız.
- Atık akümülatörleri çocuklardan uzak tutunuz.

- *Teşekkürler....*

**Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Atık Yönetim Dairesi Başkanlığı
Özel Atıkların Yönetimi Şube Müdürlüğü
Meltem BÖLÜK
0312 586 30 34**